

ПАРАФІЯЛЬНА РАДА
як форма реалізації активної участі мирян
у розбудові власної парафії

Ігор Леньо

Отець як парох чи адміністратор окремо взятої парафії відповідальний за душпастирську опіку над своїми парафіянами. Така душпастирська опіка включає відповідальність за проповідь Євангелії, турботу про духовний поступ вірних у їх житті з Богом, уділення Св.Таїнств, а також обов'язок провадити в молитві усю спільноту, заохочувати мирян до активної участі у богослужіннях й добрих ділах християнського милосердя. Також парох зобов'язаний шанувати й підтримувати служіння мирян з метою пожвавлення парафіяльного життя, і в такий спосіб, кращого здійснення місії Церкви. Парох чи адміністратор парафії покликаний дбати про те, аби усі парафіяни відчували власну відповідальність за розвиток парафіяльного життя.

І духовенство і миряни покликані, в першу чергу, до постійного навернення, преображення і оновлення власного життя силою нового життя, дарованого Воскреслим Господом. Таке навернення включає покликання до святості, покликання бути свідком Христа і проповідником Євангелії, реалізацію діл християнського милосердя і служіння потребам бідних та потребуючих, втілення принципів справедливості, любові та миру у реаліях щоденного життя. Усі вірні Христові – і духовенство, і миряни – несуть відповідальність за реалізацію спасительної місії Церкви у світі, кожен у свій спосіб, і на своєму місці.

Сучасна доба ставить перед нами вимогу переосмислити моделі управління парафією та ведення організаційних справ, взявши до уваги документи II Ватиканського Собору та інші церковні рішення. В першу чергу, мова йде про необхідність впровадження «Парафіяльної Ради» у загальну організацію діяльності поодинокі парафії.

Про необхідність діяльності «Парафіяльної Ради» сказано в 295-му каноні Кодексу Східних Католицьких Церков: «У парафії повинні бути, згідно з приписами партикулярного права власної Церкви свого права, відповідні ради, які займалися б пастирськими й економічними справами».

Слід пригадати наступні аргументи богословського характеру на користь діяльності таких «Парафіяльних Рад», взяті з документів II Ватиканського Собору:

А) принцип соборності Церкви, згідно якого парафію творять разом і духовенство і миряни будучи одним Божим Народом, виразно наявним в конкретному місці;

Б) принцип єдності Народу Божого, яка плекається завдяки гармонійному поєднанню різних дарів, талантів та служінь Святого Духа, яких ніколи не бракувало Церкві Божій;

В) принцип співвідповідальності кожного охрещеного члена Церкви (іншими словами, Христового вірного) за долю та добробут Церкви, взявши до уваги, зокрема, і принцип субсидіарності, як обов'язку кожного прилучитися в міру своїх сил до розбудови Церкви Божої у межах конкретної парафії.

Сучасна доба вимагає активного залучення мирян у життя парафії, оскільки Церква – це колегіальна, соборна дійсність. Парох чи Адміністратор парафії повинен, перш ніж прийняти важливе рішення стосовно життя всієї парафії, порадитися із членами Парафіяльної Ради, бо Рада є консультативним органом, який покликаний допомагати пароху.

Наради за участю духовенства і членів Ради повинні проходити в атмосфері молитви та братерської пошани одне до одного, у відкритості до спонукання Святого Духа. Парох повинен бути присутнім на зборах Ради та їх очолювати, оскільки він представляє законно всі інтереси парафії та має право підпису під усіма легальними документами, які стосуються діяльності його парафії. На обговорення Ради виносяться різні питання, зокрема: представлення пасторального плану, розробленого духовенством, різні пасторальні програми праці з людьми різних вікових категорій та потреб, питання покращення богослужбового життя парафії, покращення катехизації, організація праці з молоддю, проведення літніх таборів, організація реколекцій, підготовка різних молитовних акцій, оздоблення храму, підтримка порядку у храмі, відвідування хворих парафіян на дому, організація гуртка із вивчення Біблії, євангелізаційні програми для молодих подружж, робота молитовних груп, видання парафіяльної газети, вирішення конфліктних ситуацій.

Парох чи адміністратор має право не взяти цілком до уваги запропоновані Радою пропозиції, проте повинен пояснити у цьому випадку власні аргументи і причини свого рішення, зокрема на наступному засіданні Ради.

Парох чи адміністратор є головою Парафіяльної Ради, й головує на загальних засіданнях Ради. Загалом до складу Ради входять: Голова Ради, Заступник Голови, Секретар, різні комітети. Голова Ради організує і координує діяльність усієї Ради, готує перелік питань на обговорення. Заступник Голови також в імені пароха і за його дорученням координує діяльність Ради; якщо відсутній парох, то головує на засіданнях; коли присутній парох, то допомагає вести засідання. Заступником Голови може бути мирянин. Секретар Ради веде документацію, пише протоколи засідань Ради, відповідає за практичні моменти організації засідання Ради (підготовка приміщення, забезпечення необхідними копіями документів, інше).

Діяльність Парафіяльної Ради повинна бути регламентована Статутом і, на вибір, програмою діяльності. Статут Парафіяльної Ради регламентує наступні питання: назва Ради (на честь покровителя парафії), мета діяльності, умови членства (оптимальна кількість членів від 6 до 15, часові терміни, обрання), правила проведення нарад Ради (голосування, обговорення, вимога провести мінімум 10 нарад впродовж року), перелік і опис специфіки діяльності комітетів, умови припинення діяльності Ради та окремих комітетів.

Членів Парафіяльної Ради обирає і призначає парох чи адміністратор. Разом з тим він мав би включити до складу Ради по одному представнику від кожного діяльного мирянського парафіяльного товариства, так аби кожна вікова група була представлена своїм речником у Раді. Оптимальна кількість членів Ради – від 6 до 14 осіб. Потенційний кандидат до Ради повинен характеризуватися доброю вірою, здоровим моральним життям, активною участю у житті своєї парафії, дарами мудрості, розважливості, вмінням спілкуватися й працювати з іншими людьми, а також бути фахівцем у певній ділянці, і виявляти готовність присвятити свій час і сили для добровільного, волонтерського служіння своїй парафії. Парох чи адміністратор повинен подбати про те, аби організувати для членів Ради певні вишколи, лекції, духовні реколекції з метою просвіти та згуртування осіб.

У своїй діяльності Парафіяльна Рада повинна не порушувати Статут парафії, церковні канони, власний Статут. Рішення на засіданні Ради ухвалюються простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів голос головуючого є вирішальним. Секретар завжди повинен вести протокол чергового засідання Ради. Рішення і пропозиції прийняті Радою передаються на

затвердження пароха чи адміністратору, і вже після потвердження і можливого корегування оголошуються всім парафіянам.

До складу Парафіяльної Ради слід включити лише ті комітети, які необхідні для нормального розвитку парафіяльного життя, взявши до уваги специфіку і потреби парафії. Загалом до складу Ради входять такі комітети: богослужбовий (літургійний), катехитичний, євангелізаційний (місійний), організаційно-господарський, інформаційно-видавничий, фінансовий, та інші по потребі.

Богослужбовий комітет розглядає питання покращення богослужбового життя, забезпечення всім необхідним для звершення богослужіння, забезпечення діяльності церковного хору, діяльність паламаря, оздоблення храму.

Катехитичний комітет займається питаннями організації катехизації на парафії, організації діяльності гуртка з вивчення Біблії, інших просвітницьких заходів.

Євангелізаційний комітет займається питаннями організації реколекцій, святкувань, харитативної діяльності, праці з молодими подружжями, відвідування хворих парафіян на дому, інше.

Організаційно-господарський комітет розглядає питання збереження і примноження майна парафії, підтримання порядку, закупівлі різних необхідних речей церковного вжитку. Інформаційно-видавничий комітет відповідає за видання парафіяльної міні-газети у вигляді бюлетеню на кількох сторінках, на сторінках якого можна донести до всіх парафіян інформацію про різні види діяльності на парафії, розклад богослужінь, фінансові потреби і плани, розклад діяльності різних молитовних груп і гуртків, інформацію від пароха, тощо. Також цей комітет міг би готувати стінгазету, міні-виставки, дбати про стан парафіяльної дошки оголошень.

У складі Парафіяльної Ради функціонує окремо і самостійно Фінансовий комітет, який займається виключно розглядом фінансових питань і поданням фахових пропозицій пароха чи адміністратору парафії для подальшого прийняття остаточного рішення. Головою Фінансового комітету є парох чи адміністратор парафії. Парох чи адміністратор парафії призначає членів до Фінансового комітету (загалом двоє чи троє осіб – бухгалтер, юрист, людина із досвідом підприємницької діяльності). Представник Фінансового комітету мав би бути присутнім на чергових загальних зборах Парафіяльної Ради.

Фінансовий комітет покликаний допомагати пароха своїми фаховими порадами, допомагати складати плани, кошториси, звіти, допомагати вести адміністрування парафіяльного майна.

Проте слід пам'ятати, що лише парох чи адміністратор представляє парафію у всіх питаннях як перед Церквою так і перед державою згідно церковного законодавства, а тому має право підпису під усіма документами і зберігання парафіяльної печатки.

Фінансовий комітет займається також підготовкою річного бюджету (під проводом пароха як Голови комітету), із урахуванням побажань і пропозицій які пролунали на загальних зборах Парафіяльної Ради; перевіркою обігу грошей на основі фінансових документів (чеків), веденням документації фінансової діяльності парафії. Фінансовий комітет також готує і представляє вкінці року фінансовий звіт про виконання запланованого бюджету на загальних зборах Парафіяльної Ради, для того щоб потім його опублікувати в скороченому вигляді для всіх парафіян у бюлетені.